

СХВАЛЕНО

Вченою радою Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка
(протокол № 5 від «01» грудня 2025р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка

Євген СОБОЛЬ

**Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників
за спеціальністю: А4.021 Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна
література)**

Складники програми	Зміст програми
Назва програми	Англійської мова і зарубіжна література: стратегії, техніки, інструменти.
Розробники	1. Апалат Ганна Павлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики германських мов, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання. 2. Фока Марія Володимирівна, доктор філологічних наук, професор кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання, професор кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання. 3. Кочубей Вікторія Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання. 4. Дацька Тетяна Олексіївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання. 5. Арделян Олена Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри перекладу та загального мовознавства, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання.
Напрямок	– розвиток професійних компетентностей: знань навчального предмета (англійської мови), фахових методик, технологій навчання англійської мови (комбіновані методики навчання англійської мови, інтенсивного навчання англійської мови); – використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі; – мовленнєва, комунікативна, цифрова компетентність, емоційно-етична компетентність.
Форми підвищення кваліфікації	Інституційна (очно-дистанційна). Дистанційна форма навчання забезпечується платформою Google Workspace for Education
Вид підвищення кваліфікації	навчання за програмою
Цільова аудиторія	Вчителі англійської мови та зарубіжної літератури закладів освіти різних типів і форм власності

<p>Мета програми</p>	<p>– професійний розвиток педагогічних працівників відповідно до державної політики у галузі забезпечення якості освіти; – розвиток загальних та професійних компетентностей педагога; – удосконалення вміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології для підвищення ефективності та інтерактивності навчання;</p>
<p>Зміст програми (анотація)</p>	<p>1. Застосування елементів методики предметно-мовного інтегрованого навчання в шкільному курсі англійської мови. Принципи предметно-мовного інтегрованого навчання. Особливості розвитку мовної, комунікативної та когнітивної компетенцій. Підготовка та проведення уроку в аспекті методики предметно-мовного інтегрованого навчання.</p> <p>2. Синтез мистецтв у літературі. Уявлення про синтез мистецтв (літератури, музики, живопису й кіно) як літературне явище. Аналіз із рецептивних позицій як адекватний підхід до вивчення синтетичних літературних текстів. Шляхи перекодування невербальних засобів творення художньої образності (зокрема музичних і живописних) у вербальні. Специфіка функціонування в словесних текстах музичних і малярських засобів. Поетична творчість Поля Верлена як синтез слова, музики та живопису.</p> <p>3. Сучасні підходи до оцінювання іншомовної компетентності учнів. Методологія оцінювання. Тестові формати. Особливості оцінювання навчання на основі завдань. Ефективні стратегії фідбеку на уроці англійської мови.</p> <p>4. Інтерактивне навчання та розвиток креативного мислення. Використання нестандартних підходів у навчанні. Роль емоцій та уяви у творчому процесі. Стратегії для активації мислення учнів. Практичні вправи для розвитку креативності.</p> <p>5. Розвиток мовленнєвої компетентності на уроці англійської мови. Штучний інтелект та цифрові платформи. Особливості навчання іншомовного мовлення. Технології навчання граматики та елементи розмовної граматики на уроці англійської мови.</p>
<p>Обсяг програми (тривалість)</p>	<p>30 год або 1,5 кредити ЄКТС з урахуванням самостійної роботи</p>
<p>Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться</p>	<p>Загальні компетентності (ЗК) ЗК 1. Науково-дослідницька компетентність; ЗК 2. Інформаційно-цифрова компетентність. ЗК 3. Мовленнєва компетентність. ЗК 4. Культурна компетентність. ЗК 5. Соціальна.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності (ФК) ФК 1. Продуктивна компетентність: вміння працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них. ФК 2. Комунікативна компетенція: вміння будувати ефективні комунікативні дії в певному колі ситуацій міжособистісної взаємодії. ФК 3. Проектувальна компетентність: володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.</p>

	<p>ФК 4. Стимулююча компетентність: здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).</p> <p>ФК 5. Оцінно-аналітична компетентність: здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.</p> <p>ФК 7. Рефлексивна компетентність: здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.</p> <p>Спеціальні (предметні) компетентності (ПК)</p> <p>ПК 1. Предметно-методична компетентність.</p> <p>ПК 2. Іншомовна (лінгвістична) компетентність.</p> <p>ПК 3. Професійна іншомовна комунікативна компетентність.</p> <p>ПК 4. Інформаційна компетентність.</p> <p>ПК 5. Міжкультурна компетентність.</p>
Види діяльності	Лекції, практичні заняття, інструктивно-методичні заняття, тренінги, дистанційні консультації, самостійна робота
Результати підвищення кваліфікації	<p>ПРН 1. Знання та розуміння змісту нових нормативно-правових актів, концепцій, сучасних методологічних підходів до організації освітнього процесу.</p> <p>ПРН 2. Уміння оптимально використовувати новітні інформаційні технології та інноваційні технології навчання у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 3. Уміння використовувати технології розвитку критичного мислення на уроці англійської мови.</p> <p>ПРН 4. Уміння аналізу та критичної оцінки граматичного компоненту в сучасних навчальних матеріалах задля створення оптимальних умов для формування граматичних навичок та вмінь здобувачів освіти.</p> <p>ПРН 5. Уміння використовувати сучасні англомовні ресурси для розвитку та вдосконалення граматичної компетенції здобувачів освіти.</p> <p>ПРН 6. Уміння розвивати соціальний та емоційний інтелект для створення кращих умов для соціалізації учнів та досягнень успіху в навчанні.</p>
Строки виконання програми	2026 рік
Місце виконання програми	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Вартість надання освітньої послуги	розраховує бухгалтерія 800 гривень
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	сертифікат для педагогічних працівників

Навчальний план

№ з/п	Назва модулів/тем	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Усього	у тому числі:			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Вхідне тестування						2	
1.	Розвиток мовленнєвої компетентності на уроці англійської мови.		9	6	4		2	3
2.	Синтез мистецтв у літературі.		9	6	4		2	3
3.	Інтерактивне навчання та розвиток креативного мислення.		6	4	2		2	2
4.	Сучасні підходи до оцінювання іншомовної компетентності учнів.		9	6	4		2	3
5.	Застосування елементів методики предметно-мовного інтегрованого навчання в шкільному курсі англійської мови.		6	4	2		2	2
	Вихідне тестування						2	
		1,5	45	30	16		14	15
	Фактична тривалість навчання			30				

Програми навчальних дисциплін
програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників у сфері
післядипломної освіти для осіб з вищою освітою
«АНГЛІЙСЬКОЇ МОВА І ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА: СТРАТЕГІЇ,
ТЕХНІКИ, ІНСТРУМЕНТИ»
Галузі знань: А Освіта
Спеціальність: А4.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна
література)

Назва навчальної дисципліни: Синтез мистецтв у літературі.

Цільовий компонент: Встановити особливості синтезу мистецтв, насамперед слова, музики, живопису й кіно, у світовій літературі.

Змістовий компонент: Уявлення про синтез мистецтв (літератури, музики, живопису й кіно) як літературне явище. Аналіз із рецептивних позицій як адекватний підхід до вивчення синтетичних літературних текстів. Шляхи

перекодування невербальних засобів творення художньої образності (зокрема музичних і живописних) у вербальні. Специфіка функціонування в словесних текстах музичних і малярських засобів. Поетична творчість Поля Верлена як синтез слова, музики та живопису.

Процесуальний компонент: форми: практичні заняття та тренінг; методи: проблемного викладу, демонстрація, інтерактивні, практичні; засоби: презентація, інформаційні ТЗН (інтерактивний мультимедійний комплекс), персональні комп'ютери.

Результативний компонент:

ПРН 2. Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, художні твори класики й сучасності.

ПРН 3. Організовує процес навчання англійської мови й зарубіжної літератури, використовує різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ПРН 4. Добирає і застосовує сучасні та ефективні методики, методи, технології та засоби навчання англійської та зарубіжної літератури.

ПРН 5. Вміє оцінювати та аналізувати результати навчання учнів.

ПРН 6. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 7. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 8. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 9. Здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті впродовж життя.

Список рекомендованої літератури:

1. Вайсшайн У. Порівняння літератури з іншими видами мистецтва. *Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи* : Антологія. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 372–392.
2. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка : Взаємодія літератури і мистецтва. Київ : Наукова думка, 2008. 542 с.
3. Дубініна О. Екранізація літературного твору як предмет компаративного дослідження. *Слово і час*. 2016. № 2. С. 40–53.
4. Клочек Г. Поетика візуальності Тараса Шевченка: монографія. Київ : Академвидав, 2013. 256 с.
5. Наєнко М. Інтермедіальність як методологія. *Філологічні семінари*. 2016. Вип. 19 : Інтермедіальність: теорія і практика. С. 6–15.
6. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь компаративістики. *Література на полі медій : Збірка наукових праць відділу теорії літератури та компаративістики Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України*. Київ : 2018. С. 12–36.

7. Покулевська А.І. Елементи кіномови в поезиці літературного твору: дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06 – теорія літератури. Кіровоград, 2013. 197 с.
8. Фесенко В. Література і живопис : інтермедіальний дискурс. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.
9. Фока М. Синтез мистецтв у поетичній творчості Павла Тичини : монографія. Кіровоград : МПП «Антураж «А», 2012. 340 с.
10. Фока М. Стратегії перекладу синтетичних образів Павла Тичини англійською мовою : монографія. Кіровоград : МПП «Антураж «А», 2013. 240 с.

Назва навчальної дисципліни: Розвиток мовленнєвої компетентності на уроці англійської мови.

Цільовий компонент: оволодіти ефективними технологіями та засобами формування англомовної мовленнєвої компетентності. Вдосконалити вміння використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для підвищення ефективності та інтерактивності навчання англійської мови.

Змістовий компонент: Штучний інтелект та цифрові платформи. Особливості навчання іншомовного мовлення. Технології навчання граматики та елементи розмовної граматики на уроці англійської мови.

Процесуальний компонент: форми: практичні заняття та тренінг; методи: проблемного викладу, демонстрація, інтерактивні, практичні; засоби: презентація, інформаційні ТЗН (інтерактивний мультимедійний комплекс), персональні комп'ютери.

Результативний компонент:

ПРН 1. Володіє іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти, вільно використовує англійську мову для реалізації комунікативних потреб.

ПРН 3. Організовує процес навчання англійської мови й зарубіжної літератури, використовує різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ПРН 4. Добирає і застосовує сучасні та ефективні методики, методи, технології та засоби навчання англійської та зарубіжної літератури.

ПРН 5. Вміє оцінювати та аналізувати результати навчання учнів.

ПРН 6. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 7. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 8. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 9. Здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті впродовж життя.

Список рекомендованої літератури:

1. Різник, Ю., & Галаур, С. (2022). Інноваційні методики та технології викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 4(56). 83-88. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-4-14>
2. Григошкіна, Я.В., Яненко, І.В., & Оверчук О.В. (2023). Мовні практики та комунікативний підхід у викладанні англійської мови: аналіз впливу на результативність навчання. *Вісник науки та освіти*. 8(14). 54-70. <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/6170/6203>
3. Матвіяс, О. (2023). Сучасні підходи до методики викладання англійської мови у вищих навчальних закладах. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти*. Серія «Педагогіка. Психологія». 4. 77-85. <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2023-4.13>
4. Коляда, Е., & Калиновська, І. (2023). Комунікативний підхід до вивчення іноземної мови в контексті забезпечення якості вищої освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*. 17(85). 14-18. <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3792>
5. Бондар, Г., & Павлюк, В. (2022). Основи професійної компетентності вчителя іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 48(1). 217-222. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/48_2022/part_1/33.pdf
6. Філіппович, Т.М. (2025). Застосування проєктної технології у процесі вивчення іноземних мов у закладах вищої освіти. *Суспільство та національні інтереси*. Серія «Освіта/Педагогіка». 3(11). 442-454. <http://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/21051>
7. Воробель, М. (2021). Ефективність технології Task-Based Learning в розвитку мовленнєвих навичок студентів при вивченні англійської мови. *Грааль науки*. 1., 349-356. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.02.2021.073>

Назва навчальної дисципліни: Сучасні підходи до оцінювання іншомовної компетентності учнів.

Цільовий компонент: Вдосконалити вміння використовувати різні види та методи оцінювання в процесі навчання англійської мови.

Змістовий компонент: Методи та способи формуального та підсумкового оцінювання. Тестові формати. Особливості оцінювання рецептивних і продуктивних видів мовленнєвої діяльності.. Ефективні стратегії фідбеку на уроці англійської мови.

Процесуальний компонент: форми: інтерактивна лекція та практичні заняття; методи: пояснювально-ілюстративні (лекція; бесіда; робота з довідковою, навчальною літературою, ресурсами мережі Інтернет); практичні (виконання вправ); інтерактивні (творчі завдання; робота в малих групах) дослідницький метод; метод проєктів; засоби: презентація, інформаційні ТЗН (інтерактивний мультимедійний комплекс).

Результативний компонент:

ПРН 5. Вміє оцінювати та аналізувати результати навчання учнів.

ПРН 6. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 7. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 8. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 9. Здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті впродовж життя.

Список рекомендованої літератури:

1. Квасова О. Г. Workshops on Language Testing and Assessment. Навчальний посібник з укладання тестових завдань (англійська мова)ю К.: ТОВ «Видавництво «Ліра-К», 2022. 112 с.
2. Кочубей В.Ю. Оцінювально-аналітична компетентність як складова професійної підготовки сучасного вчителя іноземних мов. // Scientific monograph “Topical issues of the professional training of a modern teacher of foreign languages and literature: the experiences of domestic HEI”. Baltija Publishing, 2025. P. 227-263. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-532-7-11>
3. Tsagari, D., Vogt, K., Froelich, V., Csépes, I., Fekete, A., Green A., Hamp-Lyons, L., Sifakis, N. and Kordia, S. (2018). *Handbook of Assessment for Language Teachers*. Retrieved from: <http://taleproject.eu/>. ISBN 978-9925-7399-1-2
4. Language Testing Resources Website URL: <https://languagetesting.info>

Назва навчальної дисципліни: Інтерактивне навчання та розвиток креативного мислення.

Цільовий компонент: Організація активної взаємодії всіх учасників освітнього процесу через діалог та спільну діяльність, де учень не пасивний діяч, а рівноправний суб’єкт навчання, що здобуває знання на практиці, розвиваючи креативне мислення та комунікативні навички.

Змістовий компонент: Використання нестандартних підходів у навчанні. Роль емоцій та уяви у творчому процесі. Стратегії для активації мислення учнів. Практичні вправи для розвитку креативності.

Процесуальний компонент: форми: лекції, практичні заняття та тренінг; методи: проблемного викладу, демонстрація, інтерактивні, практичні; засоби: презентація, інформаційні ТЗН (інтерактивний мультимедійний комплекс).

Результативний компонент:

ПРН 4. Добирає і застосовує сучасні та ефективні методиками, методи, технології та засоби навчання англійської та зарубіжної літератури.

ПРН 8. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 9. Здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті впродовж життя.

Список рекомендованої літератури:

1. Бондар С.П. Методи навчання // Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Карамушка Л.М. Рольова гра // Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Кривчикова Г.Ф. Методика інтерактивного навчання писемного мовлення майбутніх учителів англійської мови. Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. – Харків, 2005. – 180 с.
4. Настільна книга педагога. Посібник для тих, хто хоче бути вчителем майстром / Упор.: Андрєєва В.М., Григораш В.В. – Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 352 с.
5. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.

Назва навчальної дисципліни: Предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL).

Цільовий компонент: Вдосконалити вміння використовувати елементи методики предметно-мовного інтегрованого навчання на уроках англійської мови в школі.

Змістовий компонент: Застосування елементів методики предметно-мовного інтегрованого навчання в шкільному курсі англійської мови. Принципи предметно-мовного інтегрованого навчання. Особливості розвитку мовної, комунікативної та когнітивної компетенцій. Підготовка та проведення уроку в аспекті методики предметно-мовного інтегрованого навчання.

Процесуальний компонент: форми: лекції, практичні заняття та тренінг; методи: проблемного викладу, демонстрація, інтерактивні, практичні; засоби: презентація, інформаційні ТЗН (інтерактивний мультимедійний комплекс).

Результативний компонент:

ПРН 1. Володіє іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти, вільно використовує англійську мову для реалізації комунікативних потреб.

ПРН 3. Організовує процес навчання англійської мови й зарубіжної літератури, використовує різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ПРН 4. Добирає і застосовує сучасні та ефективні методики, методи, технології та засоби навчання англійської та зарубіжної літератури.

ПРН 5. Вміє оцінювати та аналізувати результати навчання учнів.

ПРН 6. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 7. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 8. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 9. Здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті впродовж життя.

Список рекомендованої літератури:

1. Лисак Г. О. Предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL): дослідження його ефективності та застосування в освіті в Європі та за її межами. Порівняльна професійна педагогіка. 2024. № 14. С. 80–87. <https://cpp.khmnpu.edu.ua/index.php/cpp/article/view/75>
2. Солощенко В. М. Особливості реалізації предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) як провідної методики навчання іноземних мов у Європі. Вісник національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. 2023. № 21. С. 116–120. <https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/98>
3. Стиркіна Ю. С. Переваги та проблеми предметно-мовного інтегрованого навчання. Scientific World Journal. 2020. № 4. С. 39–46. <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/download/swj04-04-025/424/857>
4. David Ruiz Hidalgo D. R., Ortega-Sánchez D. CLIL (Content and Language Integrated Learning) Methodological Approach in the Bilingual Classroom: A Systematic Review. International Journal of Instruction. 2023. № 16 (3). P. 915-934. <https://e-iji.net/ats/index.php/pub/article/view/114>
5. Scott D., Beadle Sh. Improving the effectiveness of language learning: CLIL and computer assisted language learning. 2014. P. 36. https://ec.europa.eu/assets/eac/languages/library/studies/clil-call_en.pdf

Керівник

навчання за програмою _____

Ганна АПАЛАТ